

ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

«Το πρόβλημα των σκουπιδιών»

Εάν πάρετε ένα γεύμα σε πακέτο, σκεφτείτε τι θα γίνει με τη συσκευασία του. Χρησιμοποιείται μόνο μία φορά, όμως η διάρκεια ζωής της μπορεί να είναι όσο και η δική σας. Τέτοιου είδους απορρίμματα προστίθενται στον τεράστιο όγκο σκουπιδιών που ο καθένας μας πετάει κάθε χρόνο. Σήμερα τα απορρίμματα αποτελούν παγκόσμιο πρόβλημα, που αφορά ακόμα και τις πιο απομακρυσμένες περιοχές του πλανήτη.

Το ανθρώπινο πρότυπο ζωής έχει αλλάξει πολύ κατά τη διάρκεια του τελευταίου αιώνα, όπως και τα σκουπίδια μας. Στα 1900 τα συσκευασμένα προϊόντα ήταν ελάχιστα και τα αγαθά είχαν διάρκεια. Σήμερα τα πάντα συσκευάζονται και ό,τι αγοράζουμε -από τα ρούχα μέχρι τα κινητά τηλέφωνα- γρήγορα γίνεται εκτός μόδας ή φθείρεται. Σε έναν κόσμο που η κατανάλωση είναι η κύρια δραστηριότητα, καθένας μας παράγει μέχρι έναν τόνο οικιακών απορριμμάτων το χρόνο.

Στη σύγχρονη εποχή τα σκουπίδια περιλαμβάνουν μεγάλες ποσότητες πλαστικών - συνθετικά υλικά πολύ ανθεκτικά στην αποσύνθεση. Τα πλαστικά είναι πολύ χρήσιμα και δύσκολα μπορούμε να φανταστούμε τη ζωή μας χωρίς αυτά. Όμως, επειδή οι μικροοργανισμοί δεν μπορούν να τα αποικοδομήσουν, ποτέ δεν ανακυκλώνονται εντελώς. Τα πλαστικά αντικείμενα συχνά σπάνε σε μικρότερα κομμάτια, όμως τα κομμάτια αυτά μπορούν να παραμείνουν αναλλοίωτα για εκατοντάδες χρόνια.

Εκτός από τα πλαστικά, τα οικιακά και βιομηχανικά απορρίμματα περιέχουν αναρίθμητα διαφορετικά υλικά, συχνά ανακατεμένα μεταξύ τους. Η ασφαλής απομάκρυνσή τους δεν είναι εύκολη. Η παραδοσιακή λύση της ταφής τους σε χωματερές προκαλεί προβλήματα, διότι τα απορρίμματα αποσυντίθενται μέσα στο έδαφος. Με τον τρόπο αυτό παράγονται επικίνδυνα αέρια και υγρά που μπορεί να διοχετευθούν σε ποτάμια. Μια εναλλακτική λύση θα μπορούσε να είναι η καύση τους σε ειδικούς αποτεφρωτήρες, όπου η θερμότητα θα μπορούσε να αξιοποιηθεί για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας. Όμως οι αποτεφρωτήρες είναι επίσης αμφισβητήσιμοι, επειδή απελευθερώνουν επικίνδυνους ρύπους στην ατμόσφαιρα...

(Διασκευή από το Διαδίκτυο)

αποικοδομώ: προκαλώ αποικοδόμηση, δηλαδή διάσπαση μιας ουσίας και πρόσκτησής της από ένα οικοσύστημα

αποτεφρωτήρας: συσκευή που χρησιμοποιείται για αποτέφρωση, ολοκληρωτική καύση

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Ποιες είναι οι λύσεις που προτείνονται στο κείμενο, προκειμένου να λυθεί το πρόβλημα των σκουπιδιών; (10 μονάδες)
2. Ποια είναι τα μειονεκτήματα που παρουσιάζουν οι λύσεις αυτές; (6 μονάδες)
3. Να εντοπίσετε τα δομικά μέρη της τρίτης παραγράφου του κειμένου: θεματική πρόταση, λεπτομέρειες - σχόλια, πρόταση κατακλείδα (αν υπάρχει). (6 μονάδες)

4. Να δώσετε από έναν πλαγιότιτλο στις δύο τελευταίες παραγράφους του κειμένου. (4 μονάδες)
5. Να βρείτε τα ρήματα των παρακάτω προτάσεων και να δηλώσετε τον χρόνο, τη χρονική βαθμίδα, το ποιόν της ενέργειας, τη διάθεση, τη φωνή, τη συζυγία και την τάξη στην οποία ανήκουν:
- «... που ο καθένας μας πετάει κάθε χρόνο ...»
 - «Το ανθρώπινο πρότυπο ζωής έχει αλλάξει πολύ κατά τη διάρκεια του τελευταίου αιώνα, ...» (6 μονάδες)
6. Να σημειώσετε τη συντακτική λειτουργία των υπογραμμισμένων λέξεων του κειμένου: **απορρίμματα, πρόβλημα, διάρκεια, η κύρια.** (4 μονάδες)
7. Να σχηματίσετε τις ζητούμενες πτώσεις για τις παρακάτω συνεκφορές:
- η **εναλλακτική λύση** (γενική ενικού)
 - το **επιβλαβές σκουπίδι** (αιτιατική πληθυντικού)
 - ο **τεράστιος όγκος** (γενική πληθυντικού) (6 μονάδες)
8. **συσκευάζονται, ανακυκλώνονται:** Να διακρίνετε τα συστατικά των λέξεων (πρόθημα, θέμα, επίθημα, παραγωγική κατάληξη). (6 μονάδες)
9. Τι σημαίνει η λέξη **απορρίμματα** ; Να σχηματίσετε δύο σύνθετες λέξεις από το πρώτο συνθετικό και δύο παράγωγες λέξεις από το δεύτερο συνθετικό της λέξης. (12 μονάδες)

Γ. ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ

Σε ένα άρθρο που θα δημοσιευτεί στην εφημερίδα του σχολείου σας να προτείνετε τρόπους με τους οποίους όλοι εμείς ως απλοί πολίτες μπορούμε να βοηθήσουμε, ώστε να μειωθεί ο όγκος των σκουπιδιών που μολύνουν το περιβάλλον.

Το κείμενό σας να μην ξεπερνά τις 400 λέξεις. (40 μονάδες)